

Propășirea. Foaie pentru interesele materiale și intelectuale

[Programul revistei "*Propășirea*"]¹

Foaie științifică și literară

[Românii au început a prețui facerile de bine a publicității. Deosebite foi politice și literare, sub deosebite numiri și cu deosebite tendințe, s-au înființat în tustrele provincii a vechii Dacii. Fieștecare din ele își împlinește scopul mai mult sau mai puțin; însă toate au greșala capitală că prea se îndeletnicesc cu cele dinafară și prea puțin cu cele dinlăuntru. Cele politice cuprind numai un extract uscat a întâmplărilor de zi, scoase din jurnaturi străine, și care multe n-au cel mai mic interes pentru români; cele literare nu se ocupă pentru cele mai multe dăți decât cu literatura ușoară a francezilor și a germanilor; rareori ele cuprind un articol original românesc, mai rareori încă un articol de științe sau de interesuri a țărilor noastre. Lipsa dar a unei foi care, lăsînd deoparte toate noutățile dinafară și discuțiile politice de zi, precum și toate acele traducții de articule ușoare și anecdote franțuzești și nemțești, s-ar îngriji numai cu adevăratele interesuri materiale și intelectuale a românilor, lipsa unei asemenea foi publice, zic, este obștește simțită. Această lipsă, într-atît încît împregiurările dinafară o vor ierta, se va sili a o împlini *Propășirea*.]

Lepădînd din coloanele sale tot ce se înțelege subtrînsul cuvînt de *politică*, neocupîndu-se nicidecum de discuțiile și noutățile politice dinafară și dinăuntru, precum și cu întâmplările zilii, izgonind orice traduceri din scrieri străine care, neavînd nici un interes pozitiv pentru noi, nici nu ne pot îmbogăți literatura, foaia noastră nu va cuprinde decât compuneri originale românești, împărțite în trei secții:

1. *științele exacte*, 2. *științele morale și politice* și 3. *literatura românească, silindu-ne prin toate aceste a deștepta un interes mai viu pentru știință și nație*.

Secția I va cuprinde articule originale de fizică, himie, istorie naturală, agricultură, ținerea pădurilor, igienă publică, știri despre descoperirile și lucrările învățaților.

Secția II va trata [mai ales]: 1. întrebările cele mai interesante a *economiei politice*, precum și drumurile, canalurile, vămile, bancele, tranzacțiile comerțiale și industriale; 2. *jurisprudența*, adecă [istoria dritului românesc] deosebite articule despre dritul românesc în deosebite timpuri [comentarea asupra codicilor de legi a Valahiei și a Moldaviei, lipsurile și îmbunătățirile driturilor civil și penal]; 3. *istoria națională* [adecă] sau priviri asupra anelelor patriei, biografia celor mai însămnați români, înfășoșarea întâmplărilor celor mai slăvite, obiceiurile, prejudețele, ceremoniile, instituțiile vechilor noștri strămoși; și 4. în sfîrsit, felurite articule de [un interes social], precum despre învățătura publică, despre reforma temnițelor ș.a.

Secția III a literaturii, care va fi cea mai bogată, va cuprinde tot felul de articule originale, proză și poezie, viața celor mai cunoscuți autori, traduceri și extracturi din cărțile publicate în țări străine, dar a cărora subiect se atinge de noi, priviri asupra limbii, bucăți umoristice și, în sfîrsit, critica și înștiințarea tutulor scrierilor nouă românești.

Această parte a [*Propășirei*] *Foiei* noastre va fi menită ca să împărtășească cetitorilor o idee dreaptă și îndestulătoare a mișcării literare din Moldavia, Valahia și Transilvania.

[*Propășirea*] Această *Foaie* se va publica sub redacția răspunzătoare a d. d. V. Alecsandri, P. Balș, I. Ghica și M. Kogălniceanu. Ajutorul celor mai însemnați literatori din Valahia și Moldavia ne este făgăduit, și de pe acum putem închezășului că cetitorii [*Foiei* noastre] noștri vor găsi adeseori în coloanele ei numele cunoscute a d. d. Alexandrescu, Bolliac, [Bălcescu], Voinescu, Donici, Maiorescu, Negruzzi ș. a. Orice articule potrivite cu duhul [*Propășirei*] *Foiei*, trimise de orișicine, se vor priimi cu recunoștință, tendința noastră de căpetenie [a *Foiei* noastre], fiind îndemnul și răspîndirea [ideiilor] cunoștințelor și literaturii naționale.

[*Propășirea* se va publica] Această publicație periodică va ieși într-o coală în 4°, o dată pe săptămînă, în Iași, la *Cantora Foiei sătești*; formatul, literile și hîrtia vor fi întocma cu acest [întîi] număr.

Prețul deocamdată este, pe an, doi galbini, dar sporind numărul abonaților ca să se poată acoperi cheltuielile tiparului, atunce prețul se va scădea în proporție.

Prenumerăția se face la Iași, la *Cantora Foiei sătești* și la toate libreriile; în ținuturi, pe la d. d. învățători publici; în București, în librerie d. Walbaum.

1. Titlul și pasajele cuprinse în paranteze drepte au fost eliminate de cenzură; ele au fost transcrise după exemplarul necenzurat existent în Biblioteca Academiei din București.

(*Propășirea. Foaie științifică și literară*, an. I, 1844, nr. 1 din 2 ianuarie, în *Presa literară românească, articole-program de ziare și reviste (1789-1948)*, I, ediție, note, bibliografie și indici de I. Hangiu, cu o introducere de D. Micu, EPL, București, 1968, pp. 100-101)